

Asia: VN/32844/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi oikeudenkäymiskaaren, ulosottokaaren ja maakaaren muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin hovioikeus ensi sijassa kannattaisi sitä, että oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 12 §:n säätämä määräaika pysytettäisiin ennallaan, koska tällöin on selkeää, että valituskirjelmät (sähköiset ja paperiset) tulee toimittaa määräajan päättymispäivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Jos kuitenkin johdonmukaisuussyistä kaikki valitusten määräaika sääntely halutaan yhdenmukaiseksi (paperiset virka-aikana ja sähköiset vuorokauden loppuun mennessä), nykyinen 25 luvun 12 § pitää muuttaa, koska siellä säädetään nimenomaisesti ”ennen virka-ajan päättymistä”.

Hovioikeus kiinnittää huomiota siihen, että ehdotettu viittaustekniikkaan perustuva sääntelytapa ei ole onnistunut.

Toivottavaa olisi, että muutoksenhaun määräaika yleisten tuomioistuinten lainkäyttöasioissa selviäisi pelkästään oikeudenkäymiskaarta lukemalla. Hovioikeuden näkemyksen mukaan esitetty viittaustapa johtaisi tulkintaongelmiin, kun asianosainen joutuisi etsimään useammasta eri laista tietoa saadakseen selvyden muutoksenhaun määräajasta. Lisäksi ehdotetussa viittauksessa asiointilain 11 §:ssä ei edes suoraan säädetä määräajasta, vaan todetaan sähköisen asiakirjan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana ”tässä laissa tarkoitetulla tavalla”. Asiointilain säännöksen tarkoitus on viime kädessä selvítettävä lainvalmisteluasiakirjoista.

Hovioikeus pitää valitettavana, että näinkin yksinkertaisesta ja keskeisestä asiasta on saatu näin monimutkainen ottaen vielä huomioon, että valtaosa tuomioistuinten asiakkaista on kansalaisia, joilla ei ole oikeustieteellistä koulutusta. Hovioikeus toivoo, että jatkovalmistelussa pykälä saadaan

selkeäksi. Pykälässä voitaisiin esimerkiksi kirjoittaa nimenomaisesti erikseen määräaika paperisille valituskirjelmille ja erikseen sähköisesti toimitetuille valituskirjelmille. Minimivaihtoehto olisi poistaa nykyisestä oikeudenkäymiskaaren 25 luvun 12 §:stä sanat ”ennen virka-ajan päättymistä”. Tällöin se vastaisi sitä sääntelyä, mikä on nyt voimassa valitettaessa hovioikeudesta korkeimpaan oikeuteen. Tästä vaihtoehdosta ei tosin ilmenisi, että määräajoissa noudatetaan eri aikoja riippuen siitä, onko kyseessä paperisesti vai sähköisesti toimitettava valituskirjelämä.

Hovioikeus kiinnittää vielä huomiota siihen, että asian vireille laittamisen ja muutoksenhaun osalta noudatetaan eri määräaikatapoja suhteessa virka-aikaan, mikä lisää edelleen sekavuutta maallikon näkökulmasta ja heikentää lainsäädännön johdonmukaisuutta.

Lehtonen Elina

Helsingin hovioikeus - Lausunnon on valmistellut hallinnollinen lakimies, hovioikeuden esittelijä Elina Lehtonen. Hovioikeuden presidentti Asko Välimaa.